

Віра Кандинська

МІЖ ПРИРОДОЮ І КУЛЬТУРОЮ

Тарас Денисенко
«Американські черевики» (2001)

Денисенко Тарас Володимирович — український актор. 1986 року закінчив акторський факультет ВДІК (майстерня О.Баталова). Знявся у фільмах: «Високий перевал» (1982), «Які ж ми були молоді» (1985. Приз СК України «За найкращу чоловічу роль» на кінофестивалі «Молодість-85»), «Квартирант», «В Криму не завжди літо» (1987), «Караул» (1989), «Кисневий голод» (1992. Приз міжнародного кінофестивалю, Салоніки, Греція, 1992), «Тарас Шевченко. Заповіт» (1992), «Фучжоу» (1993), «Будемо жити» (1995, т/ф 10 с.), «Острів любові» (1996, т/ф, новела «Заручини»), «Поет і княжна» (1999), «Американські черевики» (2001), «Богдан-Зіновій Хмельницький» (2002). Заслужений артист України. Член Національної спілки кінематографістів України.

Здається, сама доля, наділивши Тараса Денисенка артистичним даром і непересічною зовнішністю, наперед визначила його майбутній фах. Навіть народитися йому пощастило у відомій «кінематографічній» сім'ї кінорежисера Володимира Денисенка і кіноактриси Наталі Наум. Проте, на відміну від батьків, які рано помітили його здібності, Тарас не поспішав усвідомлювати своє призначення. Вбираючи в себе творчу атмосферу батьківського дому, який відвідувало чимало відомих митців, перебуваючи разом із батьком на знімальному майданчику, він мріяв про різноманітні професії, далекі від кіно, позбавленого для нього магічного ореолу. Навіть до вступу на режисерський факультет ВДІКу поставився несерйозно: необхідні для вступу роботи виконав для годиться, здав їх запізно, словом, зробив усе, щоб не вступити. Проте доля розпорядилася інакше. За державним замовленням акторський факультет ВДІК мав набрати білорусько-український курс. До комісії з попереднього відбору в Києві призначили Володимира Денисенка та Івана Миколайчука. Отже, Тарасові Денисенку нічого не залишилося, як під наглядом батька по-справжньому виявити свої акторські здібності й вступити до майстерні О.Баталова. Так завдяки Денисенку-старшому в українському кінематографі з'явилася ще одна зірка з таким самим прізвищем. А відкрив її кінорежисер Михайло Беліков, запросивши Тараса, тоді ще студента, в свою картину «Які ж ми були молоді». Роль Сашка, яка одразу прославила Тараса Денисенка, здається, створена саме для нього. Звичайний хлопець, з душею, відкритою світові, пізнає життя в різних його проявах, постійно постаючи перед вибором у своєму самоздійсненні. Кохання до Юлі, невиліковно хворої дівчини, стає переломним моментом у становленні особистості Сашка, виявляє в ньому найкращі риси. Тонкою, психологічно нюансованою грою Тарас Денисенко блискуче відтворює образ молодого людини, що перебуває в стані невизначеності життєвих орієнтирів, передає множинність реалізацій, потенційно закладених у незрілій особистості, які могли б здійснитися в інших обставинах.

Неоднозначність, деяка суперечливість, характерна для акторської гри Тараса Денисенка, закладена навіть у його зовнішності: щире, відкрите, цікаве до життя обличчя і серйозний, дещо відсторонений, самозаглиблений погляд темних очей, що відбиває багатий внутрішній світ. Тарас належить до тих акторів, які, перевертаючись, наповнюють

ролі чарами власної особистості. В житті Тарас — людина всебічно ерудована, захоплена художньою літературою, малярством і айкідо. В акторській професії відчуває себе митцем, має власний погляд на ролі, які намагається творити. Вдумливий підхід до образів, обізнаність з акторською технікою не заважають Тарасові Денисенку залишатися природним і органічним у будь-якій ролі. В його грі відчутна надзвичайна легкість і невимушеність.

Улюблений письменник Тараса, Валер'ян Підмогильний, чимало сторінок своєї прози присвятив роздумам над проблемою природи і культури — двох складових людської особистості, дослідженню широкого спектра між крайніми полюсами: дикунства й нездатності до життя (адже, як сказав один із його героїв: «мудрість, в якій не бринить відгомін голодного вию й поклику на самицю, — є мудрість смерті»). За Підмогильним, динамічна рівновага цих двох начал є основою сильної особистості, здатної на визначні вчинки. Людина, в якій жага дії поєднана зі здатністю філософського осмислення навколишнього життя, сягає вершин, здобуває славу, при цьому збагатившись духовно. Цікаво поглянути на ролі Тараса Денисенка крізь призму цієї художньої концепції. Образи, створені ним на екрані: Сашко («Які ж ми були молоді»), Іван Білик («Кисневий голод»), Орест («Фучжоу»), Морозенко («Богдан-Зіновій Хмельницький») — живуть реальним життям, не позбавлені природних бажань і аж ніяк не є безплотними ідеалами. Ці образи не вчать, як жити, а просто живуть, чим і викликають симпатію глядача. Навіть Тарас Шевченко в фільмі «Поет і княжна» не є винятком із цього ряду. Можливо, саме потужне природне начало в особистості колишнього кріпака, наділеного геніальним поетичним даром, ускладнює його стосунки з аристократкою Репніною. В той же час всім названим образам притаманне незаперечне духовне начало, яке з різною силою виявляється в звичайному хлопцеві Сашкові, в простуватому прикарпатському рибалці Оресті, в підневільному солдатіві Івані Білику, в сміливому козакові Морозенкові й у геніальному поетові Тарасі Шевченкові. І ще один момент, який єднає по суті відмінні образи Тараса Денисенка, — наявність особливої сили характеру, здатності зробити вирішальний життєвий вибір і відстоювати його всупереч обставинам. І це, очевидно, особистісна риса самого актора, який в кожній ролі залишається вірним своїм творчим принципам, ламаючи стереотипи, сягає повноти самовияву.